

2024-01-22

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2022-00115

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens årsbokslut 2023

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden godkänner årsbokslutet 2023 och överlämnar bokslutet till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet innehåller en beskrivning av miljö- och stadsbyggnadsnämndens årsbokslut samt uppföljning av internkontrollplanen för 2023.

Hela Sverige påverkas av en lågkonjunktur för bostadsbyggande just nu. Det har inneburit ett lågt ärendeinflöde till flera av nämndens verksamheter vilket i sin tur är och kommer att fortsätta vara utmanande för nämndens ekonomi. Framför allt frånvaron av stora bygglov slår hårt mot ekonomin. Trots utmaningarna är miljö- och stadsbyggnadsnämndens resultat ett överskott på 1,9 miljoner kronor jämfört med budget. Det beror i huvudsak på lägre personalkostnader till följd av restriktivitet kring ersättningsrekryteringar, fördröjda ersättningsrekryteringar och sjukskrivningar. Minskade intäkter för bygglov har till del kompenseras av högre intäkter för arbete med detalplaner.

Trots ärendeminskning och inflationsdrivna kostnadsökningar är det viktigt att behålla en robust organisation för kommunens redan beslutade utveckling. Nämnden har under senare år arbetat aktivt för att nyttja digitalisering i syfte att effektivisera och kundanpassa myndighetsutövningen. Nacka blev under 2023 första kommun i landet med automatiska beslut tack vare roboten Lovisa. De preliminära resultaten för NKI (Nöjd-Kund-Index) 2023 visar en betydande förbättring och på totalen de bästa resultaten någonsin. Handläggningstiderna visar på varierade resultat med bland annat förkortad handläggningstid för bygglov.

Under året har miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen använts aktivt i detaljplanearbetet för att integrera klimatperspektiv inom till exempel energianvändning, förnybar energi, byggmaterial och hållbara transporter.

Efter förra vinterns höga elpriser har nackabor och näringsliv kunnat ta del av kommunens satsning på klimat- och energirådgivning.

Ärendet

Ärendet innehåller en beskrivning av miljö- och stadsbyggnadsnämndens årsbokslut samt uppföljning av internkontrollplanen för 2023. En utförligare redogörelse återfinns i bilagorna.

Hänt i verksamheten

Hela Sverige påverkas av en lågkonjunktur för bostadsbyggande just nu. Det har inneburit ett lågt ärendeinflöde till flera av nämndens verksamheter vilket i sin tur är och kommer att fortsätta vara utmanande för nämndens ekonomi. Framför allt frånvaron av stora bygglov slår hårt mot ekonomin. Ärendeinflödet för fastighetsbildning fortsätter att vara lågt, även om det i slutet av året inkom något fler ärenden. Ärendeinflödet på kart- och mätärenden är på en låg nivå. En åtgärdsplan för att minska effekterna av minskade intäkter har presenterats i samband med internbudget 2024. I detaljplaneringsarbetet syns i stort sett ingen negativ effekt än.

Nämnden har fått en ny medarbetare i form av en robot efter att Nacka blev första kommun i landet med automatiska beslut. Det är ärenden om eldstäder och inkoppling till VA-nätet som roboten till en början kommer att hantera. På knappt fem minuter blir anmälan handlagd och beslut taget, om man har tagit fram rätt ritningar och dokument i förväg. Lovisa, som är namnet på roboten, kan snabbt och rättssäkert erbjuda kunderna hög service samtidigt som våra handläggare kan lägga tid på mer komplicerade ärenden.

Under året har miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen använts aktivt i detaljplanearbetet för att integrera klimatperspektiv inom till exempel energianvändning, förnybar energi, byggmaterial och hållbara transporter. Arbetet med stadsbyggnadsprojekt Parkkvarter 2 har fortskridit och visar hur kommunen genom markanvisningar kan höja klimatambitioner i projekten.

Framåtblick

Den svenska ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur som enligt konjunkturinstitutet beräknas hålla i sig under 2024. Hög inflation och höjda räntor har slagit hårt mot hushåll och bostadsbyggandet. Inflationen har dock sjunkit under slutet av 2023, främst till följd av lägre energipriser och internationella råvarupriser. Inflationen beräknas fortsätta sjunka framöver för att under det andra halvåret 2024 ligga under Riksbankens inflationsmål. Konjunkturinstitutet bedömer att det kan leda till att Riksbanken därför inleder en serie räntesänkningar från och med sommaren. Det skulle ge både hushåll och företag ökat utrymme för konsumtion och investeringar. En vändning av konjunkturen bedöms ske under 2025. Trots ärendeminskning och inflationsdrivna kostnadsökningar är det viktigt att behålla en robust organisation för kommunens redan beslutade utveckling. I rådande konjunktur är rörligheten generellt lägre och nämnden ersättningsrekryterar endast efter noggrant övervägande. För 2024 är en specifik utmaning att hitta och anställa fyra nya miljö- och hälsoskyddsinspektörer som nämnden

har beviljats medel för.

Digitalisering är både en möjlighet och en utmaning. Nämnden har under senare år arbetat aktivt för att nyttja digitalisering i syfte att effektivisera och kundanpassa myndighetsutövningen. Genom bland annat finansiering från framtidsfonderna har arbetet med att digitalisera kommunens redan befintliga detaljplaner kunnat komma i gång på allvar, vilket är en förutsättning för att kunna ta ytterligare initiativ till automatisering inom bygglovsprocessen. För att skapa förutsättningar för en smart stad krävs ett gemensamt arbete mellan flertalet processer.

Ekonomi

Trots de beskrivna utmaningarna är miljö- och stadsbyggnadsnämndens resultat för 2023 ett överskott på 1,9 miljoner kronor jämfört med budget. Det beror i huvudsak på lägre personalkostnader till följd av restriktivitet kring ersättningsrekryteringar, fördröjda ersättningsrekryteringar och sjukskrivningar. Av de enheter som lyder under nämnden visar tre av fyra överskott jämfört med budget, endast bygglovenheten visar ett underskott till följd av vikande marknad och knappt fem miljoner kronor lägre bygglovsintäkter än budgeterat. Dessa lägre intäkter kompenseras delvis av högre intäkter för planarbete. I tertialbokslut 2 var prognosen ett underskott på 2,5 miljoner kronor, sedan dess har nämnden lyckats över förväntan med debitering av planarbete och fastighetsbildning.

Mål, fokusområden och resultatindikatorer

Nämnden har i sin senaste mål och budget beslutat om att avveckla ett antal indikatorer som därmed rapporteras för sista gången i detta årsbokslut. Under målet om maximalt värde för skattepengarna förekommer flera av dem. Flera indikatorer når förvisso inte upp till målvärdena, till exempel vad gäller antalet besök eller beslut, men de tas bort för att de inte längre är relevanta eller är ett trubbigt mått som inte nödvändigtvis leder till önskad effekt. Av de som blir kvar har självfinansieringsgraden för miljö och hälsoskydd minskat, medan motsvarande för livsmedel har ökat och överträffar därmed målvärdet.

Under målet om bästa utveckling för alla återfinns indikatorer som rör handläggning av ärenden, kundnöjdhet och rättssäkerhet. Nämnden har högt fokus på att korta handläggningstiderna och digitalisering sker kopplat till kunddialog samt e-tjänster. Utfallet för 2023 visar på varierat resultat. Handläggningstiden för bygglov har kommit ner till målvärdet på 5 veckor. Den del av handläggningstiden för fastighetsbildning som motsvarar kötid har minskat, men den faktiska handläggningstiden har ökat. Det beror på att andelen ärenden från kundgrupp privat bostadsbyggande, som är den kundgrupp som går snabbast att handlägga, har minskat jämfört med 2022. Kön för fastighetsbildning har minskat kraftigt, framför allt det senaste året. De preliminära resultaten för NKI (Nöjd-Kund-Index) visar ökar från en redan hög nivå och är på totalen de bästa resultaten någonsin. Rättssäkerheten är över lag, med utfallet för indikatorerna i närheten av

målvärdet. Nämnden står sig väl vid jämförelse avseende NKI och handläggningstid för bygglov, men för handläggningstid avseende detaljplaner finns fortsatta utmaningar.

För målet om attraktiva livsmiljöer i hela Nacka behöver nämnden fortsätta sitt arbete att hitta relevanta indikatorer. Nämnden ser ett ökat fokus på klimat- och miljöfrågor från flera håll. Under perioden har ett arbete med kommunens miljö- och klimatambitioner i projektering och genomförande intensifierats vilket ger oss ett bra verktyg för hållbar stadsutveckling. Ett arbete har också pågått för att förbättra processen med att ta fram planbestämmelser och planbeskrivningar avseende gestaltning där planenheten och bygglovenheten arbetar ihop för att skapa planhandlingar som blir ett tydligt stöd vid bygglovgivning. Stadsomvandlingen som pågår i Nacka driver förbättringar för miljö och hälsa. Kollektivtrafiken förbättras bland annat genom tre tunnelbanestationer. Nackas stränder tillgängliggörs för fler Nackabor, marken saneras från föroreningar och dagvattnet renas och förbättrar sjöarnas status. Ett av de sista stora förnyelseområdena, Sydöstra Boo, får kommunalt vatten och avlopp och därmed minskar belastningen ytterligare på våra vatten.

För målet om stark och balanserad tillväxt bidrar nämnden främst genom att tillstyrka detaljplaner som innehåller bostäder och verksamhetsyta. Under 2023 har detaljplaner för drygt 50 bostäder och 6 500 kvadratmeter verksamhetsyta tillstyrkts.

Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Kommunfullmäktige har beslutat att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och påverka mest. Nämnden har prioriterat fem globala mål där mål 7 Hållbar energi och 11 Hållbara städer och samhällen är de mest framträdande.

Nämnden har fått i särskilt uppdrag att starta ett tvåårigt projekt med utökad klimat- och energirådgivning. Under året har kommunen anställt en energi- och klimatrådgivare och vid årsskiftet 2023/2024 har konsultstödet för rådgivningen avslutats. Under året har många rådgivningar genomförts och information har gått ut via olika kanaler. Rådgivningarna har rört såväl energieffektiviserande åtgärder, laddplatser och solceller och har varit uppskattade av de som sökt rådgivning. Arbetet inför ett pilotprojekt avseende energieffektivisering i Kummelberget inleddes, men fick avbrytas på grund av bristande intresse.

Nämnden har fortsatt att arbeta för ökad kundnöjdhet hos både nackabor och företag. Under 2023 har nämnden tillsammans med kommunens näringslivsavdelning etablerat en NKI-grupp. Detta för att öka samspelet i kommunen för kundens och näringslivets upplevelse av kommunen som helhet, samtidigt som detta är ett forum att fortsätta lära av varandra och fokusera på kundperspektivet för ett högre NKI.

Enheten för strategiskt klimat- och miljöarbete deltar aktivt både i planerings- och i genomförandefasen i ett sextiotal stadsbyggnadsprojekt. Under 2023 har stadsutvecklingsprocessen intensifierat arbetet med kommunens miljö- och klimatambitioner.

Efterfrågan på digital information från våra kunder och medborgare ökar. Fortsatt arbete för att tillgängliggöra geodata som öppen data pågår.

Övrigt

Av bilaga 1 framgår att fyra framtidsfondsfinansierade projekt hanteras inom ramen för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Det handlar om förutom tidigare nämnda energi- och klimatrådgivare också om digitalisering av bygglovsenhetens arkiv, den externa webbkartan och en digital planprocess.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i samband med årsbokslutet gjort en uppföljning av sin internkontrollplan för 2023 vilken återfinns i bilaga 2. Samtliga identifierade risker för 2023 är på samma eller lägre risknivå som när planen gjordes. De största riskerna är alltså kompetensförsörjningen samt hot och hat mot tjänstepersoner. Läget är för tillfället stabilt vad gäller egen kompetensförsörjning, men risken kvarstår om än sänkt.

Nämndens sjukfrånvaro ligger kvar på samma nivå som i tertialbokslut 2, men är högre än 2022 och på den högsta nivån på tre år. Sammantaget är nämndens sjukfrånvaro något lägre än för hela kommunen. Enheterna inom nämndens ansvarsområde jobbar aktivt med förebyggande arbete samt rehabiliterade åtgärder för personal som är på väg tillbaka efter sjukskrivning.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser utan redovisar årets resultat.

Konsekvenser för barn

Bokslutet bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 22 januari 2024

Bilaga 1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden årsbokslut 2023

Bilaga 2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden internkontrollplan uppföljning 2023

Charlotte Persson
Klimat- och miljödirektör
Stadsledningskontoret

Fredrik Knutzén
Controller
Controllernheten